

NOVA GLASILO
FILATELISTIČNE
ZVEZE SLOVENIJE

FILATELIJA

LJUBLJANA · LETO V

NOVEMBER
1953

št. 11 30.-
DIN



NOVA FILATELIJA

Glasilo Filatelistične zveze Slovenije, Ljubljana
Official Organ of the Slovenian Philatelic Union, Ljubljana, Yugoslavia

Izhaja mesečno — *Published monthly*

Urejuje redakcijski odbor — *Editorial Committee:*
inž. Dušan Gruden, dr. Anton Lavrič, inž. Ciril Pirc

Odgovorni urednik — *Managing Editor:* Lojze Černota

Vse dopise, ki so namenjeni uredništvu, pošiljajte na naslov:
Letters to the Editor to be addressed to:

NOVA FILATELIJA
uredništvo
LJUBLJANA
poštni predal 281

Tekoči račun pri podružnici Narodne banke, Ljubljana:

NOVA FILATELIJA
glasilo Filatelistične zveze Slovenije
LJUBLJANA
št. 604-T-145

Cena posamezne številke 30 din
Naročnina za tuzemstvo za pol leta 180 din, za vse leto 360 din
Subscription abroad yearly 420 din

Rokopisov in nenaročenih fotografij ne vračamo — Redakcijo zaključimo vsakega 25. v mesecu — Oglase in nujne objave sprejemamo do vsakega 1. v mesecu — Reklamacije upoštevamo le za poslednjo izišlo številko — Zaradi napačnega ali nepopolnega naslova izgubljenih številok ne nadomeščamo

Klišeji tiskarne »Ljudsko pravice« v Ljubljani — Tiska Celjska tiskarna v Celju

Cene za oglas — *Advert. prices*

1/1 stran - page	5000 din	1/4 stran - page	700 din
1/2 " "	2500 din	1/16 " "	350 din
1/4 " "	1300 din	Mali oglas: vrstica	50 din

(1 USA dol. = 500 din)

V S E B I N A

Naš veliki praznik — X. Y., Buenos Aires: Kako sodi tujita — Dr. Vladimir Murko: Pomen znamke za državne finance (1. nadaljevanje) — Ksenija Štebih: Slovestvo Pirenejskega polotoka na znamkah (konec) — Mirko Rihar, Komenda: Pereče vprašanje — Filatelija pri nas: Naše nove znamke — Nove znamke STT-VUJNA — Naši posebni žigi — Ovitki prvega dne — Cene naših znamk — Pomenki — Filatelija v svetu: Nove znamke — Aukcije — Zanimivosti — Razstave — Strokovni tisk — Novosti knjižnice FZS — Uradne objave FZS — Iz uradnih listov — Oglasi

C O N T E N S

Our Great Anniversary — X. Y., Buenos Aires: What is the Meaning Abroad — Dr. Vladimir Murko: Importance of Stamps for the Finances of the State (Continuation) — Ksenija Štebih: The Literature of the Iberian Peninsula on Stamps (Conclusion) — Mirko Rihar, Komenda: A Burning Question — Philately with us: Our new Issues — New Issues FTT-VUJNA — Our Special Post-Marks — First Day Covers — Price Quotations of our Stamps — Small Talks — Philately in the World: New Issues — Auctions — Matters of Interest — Exhibitions — Philatelic Literature — Novelties of FZS-library — Official Announcements of FZS — From Official Gazettes — Advertisements

NOVA FILATELIJA

GLASILO FILATELISTIČNE ZVEZE SLOVENIJE
ORGANE MENSUEL DE LA FÉDÉRATION PHILATÉLIQUE DE SLOVÉNIE

LETNIK V.

NOVEMBER 1953

ŠTEV. 11

NAŠ VELIKI PRAZNIK

Jugoslavija obhaja velik in znamenit praznik: desetletnico zgodovinskega II. zasedanja AVNOJ v Jajcu. Pomen tega zasedanja je naglasil maršal Tito sam pred desetimi leti, ko je rekel, da je bila leto dni prej enc največjih pridobitev naše narodnoosvobodilne borbe do tega časa, v Jajcu pa so bili položeni temelji, na katerih smo pričeli graditi novo, pravičnejšo ureditev v deželah Jugoslavije, temelji, na katerih se ustvarja resnično bratstvo in enakopravnost vseh narodov Jugoslavije, temelji prave, resnično demokratske ljudske vladavine.

Enc prvih nalog AVNOJ, ustanovljenega novembra 1942 v Bihacu, je bila povezati osvobodilno gibanje v skupno predstavništvo nove Jugoslavije, ki se je porajalo sredi najhujše bojne vihre. Na II. zasedanju AVNOJ v Jajcu pred desetimi leti pa je AVNOJ že postal državno predstavništvo, začasni parlament, ki je položil čvrste temelje novi socialistični Jugoslaviji. Natanko dve leti po II. zasedanju AVNOJ v Jajcu je Ustavodajna skupščina v Beogradu proglasila Federativno ljudsko republiko. Osvobodilna borba in ljudska revolucija sta s tem dejanjem dosegli svoj višek. S tem pa se je hkrati začela borba za izgraditev Titove Jugoslavije, borba, ki ni manj težja od oborožene borbe v minuli vojni. Ta borba nas vodi v socializem, ki ga hočemo in moramo doseči kot pravično plačilo za silne krvave žrtve v minuli vojni in za orjaški delovni trud jugoslovanskega ljudstva, ki v dobi miru in graditve kljub neštetim oviram zmaguje prav tako dobro in pogumno, kakor je zmagovalo v borbi zoper fašizem. Zmaga sklepov na II. zasedanju AVNOJ v Jajcu je utrdila notranje politične sile v Jugoslaviji in s tem zagotovila zmago socialistične revolucije. Po pravici torej narod Jugoslavije praznujejo dan II. zasedanja AVNOJ kot praznik republike in ljudske revolucije. S proslavo desetletnice zasedanja v Jajcu povezujemo svojo čvrsto voljo za nadaljnjo graditev socializma, za odločni in vztrajni boj zoper reakcijo, za svojo popolno neodvisnost, za svobodo, enakost in bratstvo narodov Jugoslavije.

KAKO SODI TUJINA

Poštni upravi v premislek

Odveč bi bilo ponavljati, da vplivajo na razvoj filatelije poleg domačih v mnogočem tudi razmere v drugih deželah. Že samo dejstvo, da je filatelija eden najizrazitejših mednarodnih odnosov in pojavov, ne more ostati v nobeni državi brez vidnega vpliva. Zadoštoval bo en sam primer, da prepriča vsakega dvomljivca: dandanes se znamke ne izdajajo samo za potrebe pošte same, ampak vsaj 50% vseh modernih izdaj, a še raje več, odpade na nepotrebne znamke, ki bi lahko izostale, a jih posamezne poštne uprave izdajajo le zato, da dobe nove finančne vires s strani ljubiteljev. Da bi bil ta namen dosežen, je jasno, da mora biti cilj vsake poštne uprave: doseči čim večjo prodajo; čim večji je trg, tem več je odjemalcev in dobička.

Velika večina držav se tega dobro zaveda in usmerja svojo emisijsko politiko tako, da se čim bolj približajo temu cilju, z drugo besedo: skušajo obdržati osvojeni trg, če ga že ne morejo več povečati. Ni države na svetu, ki bi bila zadovoljna samo z domačim trgov, da ostanemo pri finančni strani tega problema; vsaka se bori, da si tudi z znamkami, ki jo le malenkost stanejo, nabavi v tujini prepotrebne devize za nakup vsakovrstnega materiala, ki ga sama nima dovolj. In katera država more danes reči, da ima vse doma? Ni je!

Poleg finančne strani je pa znamka zelo važen činitelj tudi v pre mnogih drugih pogledih: kulturnih, športnih, propagandnih vsake vrste, turističnih itd. Ponavljati vse to, bi bilo nepotrebno, vendar opomniti pristojne kroge na to ne bo odveč. Poglejmo raje, kako je z jugoslovanskimi znamkami v tujini, določneje v Ameriki, ki je danes kot finančno ustaljen kontinent menda odločilen v cenah.

Zaradi prevelikih izdatkov, ki jih zahtevajo generalne zbirke, lahko rečemo, da je pretežna večina filatelista prešla na zbiranje posameznih področij in v zadnjih letih na tematske zbirke, ki se čedalje bolj uveljavljajo. Vsak pameten in trezen zbiralec, ko se je omejil v izdatkih, bo zbiral to, kar po svojih finančnih močeh brez velikih žrtev lahko nabavi in obdrži svojo zbirko kompletno do dneva. Napak bi bilo misliti, da so filatelisti bogataši; res je, da so tudi med njimi taki, ki jim ni treba gledati na vsako paro, še več pa jih je srednjega statusu, ki si ne more privoščiti poljubnih izdatkov. Ti so, ki filatelijo drže in te bi morale upoštevati vse poštne uprave, če že računajo z njihovimi žepi in če jih nočejo zapraviti.

Jugoslavija je v tujini, zlasti izven Evrope, tako rekoč med pozabljenimi področji. Redki, redki so, ki jo zbirajo, še manj pa ostale jugoslovanske pokrajine, razen Trsta in Bosne, ki pa že sodita bolj pod prejšnje avstrijske izdaje. Zakaj to?

Poleg že omenjenih splošnih težav v finančnem pogledu je jugoslovanska poštna uprava sama nehoče pripomogla, da se število zbiralcev njenih znamk stalno krči. Morda bo to zvenelo malo čudno, a je res, in tudi kritiziranje v raznih filatelističnih revijah to dokazuje. Politika izdajanja znamk je bila zgrešena, zlasti pa so odbile zbiralce tako imenovne ključne znamke, majhne naklade, preočitna špekulacijski pojavi. Filatelisti so si rekli: čemu iskati, kar se razumljivo težko dobi (zlasti še, ker so bili trgovci, zlasti v USA, z vsemi stvarmi dobro založeni, a tudi po dobrih cenah), ostanimo raje pri državah, ki nam pomagajo, ne pa

ovirajo zbirko. In tako so šli mnogi, GDP si pa lahko razbija glavo, kje bi dobila nove devize.

Ne bom kritiziral dosedanje politike v izdajanju in razpečevanju jugoslovanskih znamk, rad bi samo povedal in dopovedal pristojnim činiteljem, naj upoštevajo svetovni trg, ne bo jim žal, in nekatere nasvete, kolikor je pač mogoče, ki bodo gotovo spet osvojili marsikaterega starega ali pa pridobili kakega novega ljubitelja naših znamk.

Najbolj jasno se to da razložiti na način, da povemo kaj po svetu filatelizem ni všeč. Pojdimo kar po vrsti:

1. **Prepogoste izdaje**, ki spravljajo tudi globoke žepe v neravnovesje in so države s to napako že pozabljene v zbirkah, kot n. pr. Monaco, San Marino, Madžarska, Romunija in še mnoge in katerim zvesto sledi tudi GDP.

2. **Previsoke nominalne** ali pa preddolge verige znamk v seriji, kar prav tako zelo vpliva na finančno moč filatelistov, ki se bodo zaradi tega omejili na to, kar jim je lažje dostopno.

3. **Premajhne naklade** so zlasti škodljive; ker jih pošta proda po nominalnih cenah in ker je povpraševanje zaradi majhne ponudbe večje, jim seveda cene takoj znatno skočijo, dobiček pa ostane v rokah trgovca, ki ni ne zbiralec ne izdatelj.

4. **Ključne znamke** so naravnost strup, ker nepopolna serija dandanes tako rekoč ne pomeni nič, ne v zbirki ne v trgovini, in tako umetno narejena redkost ne privlači, ampak odbija še zadnje ljubitelje.

5. **Slaba izdelava**, bodi tehnična, bodi umetniška, tudi nista brez vpliva na razvoj filatelije. Vsak ima v zbirki raje lepo kot pa grdo znamko, četudi je prva nekoliko manj vredna. V tem pogledu je menda GDP že storila, če ne vse, pa mnogo, ker razen nekaterih ponesrečenih poskusov »umetnosti« kot n. pr.

zagrebški velesejem in koprške domače živali, nimamo znamk, ki bi se jih morali sramovati. Nasprotno, nekatere zadnjih izdaj prištevajo priznani filatelisti med zelo lepe in posrečene, nekatere celo med najlepše zadnjega časa. Šahovska olimpiada, Koprška razstava in UNO so dijo med priznane lepe znamke, pa tudi redne frankovne in letalske so dijo med najbolj skrbno izdelane, kar jih je trenutno v prometu po svetu; le malo držav jim prednjači ali je z njimi na isti višini.

6. **Premajhna propaganda**, naj bo doma ali zunaj v svetu, je tudi vzrok, da je zanimanje manjše kakor bi lahko bilo. Premnogo je poštinih uprav, zlasti Švica, USA, Francija itd., ki vsako izdajo že vnaprej objavijo z vsemi točnimi podatki, ki filatelista zanimajo, in poskrbijo, da se to res razve v vseh prizadetih krogih. Tudi vsakemu poedincu, ne samo klubom, rade volje pisмено pošljejo vse potrebne podatke o izdajah novih znamk, ki si jih zažele. En sam primer: ko so začele izhajati po vsem svetu jubilejne znamke 75-letnice Svetovne Poštne Zveze, se je pisec teh vrstic obrnil na razne poštne uprave s prošnjo, da mu dostavijo celo vrsto podatkov o nakladi, tisku, umetnikih, ki so napravili osnutke itd. Niti ena prošnja ni ostala brez odgovora, ampak so vse poštne uprave poslale zelo podrobna poročila, celo številke uradnih odlokov, nekatere pa celo same znamke.

7. **Nepoznavanje novih razmer** v filateliji, ki gre stalno nova in nova pota. Danes je moderna tematika. Da je GDP uvidela, da so športne znamke iskane, ni več dvoma in prav je tako, ker so vsaj lepe, če se že ne moremo pohvaliti s cenami. Ni pa še spoznala, da je tematika obširna in da se da sijajno kombinirati. Danes zbirajo vse, a najbolj iskane tematske znamke so doslej poleg športa: Rdeči križ, rastlinstvo, živalstvo, arhitektura, letal-

stvo, slavni može in še nekatere vrste. Večina filatelistov zbira samo eno vrsto motivov, zato je treba z eno samo znamko obseči vsaj dve vrsti motivov, h katerim se lahko prišteva nova izdaja. Kaj preprosta kombinacija: znamko, izdano za Rdeči križ, ki ima za glavni motiv — recimo — kako rastlino ali še točneje, za to državo značilen svet, kakor bi pri nas bila narcisa ali planika, bi dala v svojo zbirko zbiralec Rdečega križa in zbiralec rastlinstva, in s tem se že poveča krog kupcev. Zamisel, izdati serijo znamk za mednarodni dan otroka s slikami živali dokazuje, da GDP tudi v tem pogledu pravilno ocenjuje trg, zakaj ga torej ne bi še v vseh ostalih?

8. Nedostopnost za nasvete in dobronamerno kritiko tistih, ki so ravno največji odjemalci vseh znamk, je neopravičljiva. To tem bolj, ker zaradi tega tudi število domačih filatelistov pada, namesto, da bi raslo, kar je žalosten pojav in dokazuje, da odločujoči činitelji niso prav nič upoštevali ravno tiste, ki so steber filatelije in brez katerih se lahko omejijo na izdajanje znamk, ki se porabijo v vsakodnevnem poštnem prometu. Da bi s tem proračun GDP padel vsaj za polovico, nam bo menda priznala, hkrati tudi to, da bi bilo le prav, če bi upoštevali želje in pritožbe plačnikov. Filatelist laže živi brez znamk kakor poštna uprava brez filatelistov, ker zanj so znamke prvenstveno izdatek, filatelisti pa pošti le vir dohodkov, in to tako rekoč zastojnski. Da je potem takem nekaj uvidevnosti na mestu, bi bilo odveč dopovedovati.

Bilo bi še kaj, kar bi se dalo omeniti in pokritizirati, pa naj zadoštuje. Naj raje omenim še kaj pozitivnega:

Danes pomeni država v svetu toliko, kolikor poedinec v družbi, to je: če se o njej govori, nekaj velja, če pa se molči o njej, je zapisana pozabi. O Jugoslaviji se zadnja le-

ta v svetu mnogo, zelo mnogo govori, zlasti izza preloma s Kominformom. Do tedaj je vse, kar je od tam prišlo, bilo slabo, tudi če je bilo namenoma tako pobarvano v svetovnih agencijah. Danes je drugače. Jugoslaviji priznavajo mnoge stvari, ki so prej izgledale nemogoče in slabih novic od tam skoroda ni več. Svetovni tisk prinaša vsak dan kako novico o tamošnjih dogodkih in ljudeh, naj že bodo politične, kulturne, turistične, športne ali kake podobne vsebine. Kar nas je po svetu, smo ponosni na to in z veseljem povemo vsakomur, od kod smo — še nedavno pa je bilo boljše molčati. Poleg politike je šport menda poglaviten činitelj v spoznavanju narodov in v medsebojnih odnosih; lahko rečemo, da je bilo na tem področju mnogo storjenega in uspehi zadovoljivi: Gligorič, Ivkov, Milakov, Harangozo, Dolinar, »Hajduk« itd. so prispevali svoj delež, zakaj ga ne bi še GDP, ki ima neprimerno večje možnosti in več sredstev? Z malo dobre volje in razumevanja se da marsikaj urediti in upamo, da bo naposled tudi naša GDP spoznala, da imajo filatelisti prav, in jim bo ustregla v vsem, kar jo prosijo.

Ne bo odveč, če vselej pomisli GDP tudi na tujino, ki je zelo važen faktor, vsaj v finančnem pogledu. Želimo si res lepih znamk v zadostnih nakladah in po zmernih cenah: če se bo tega držala, bo dohodke od prodanih, a neuporabljenih znamk znatno povečala in s tem storila tudi svojo kulturno dolžnost: širila bo zanimanje za Jugoslavijo v svetu. Naj izkoristi svoje mogočno sredstvo, ki ji je za to na razpolago in ki je na oko pravzaprav tako nedolžna stvarca z imenom **znamka**.

Odvišne znamke nalepite v zvezke **krožne zamenjave FZS**

Tako boste najlažje spopolnjevali svojo zbirko!

POMEN ZNAMKE ZA DRŽAVNE FINANCE

(1. nadaljevanje)

I. Glavni in postranski nameni znamke

Tako so na Malti znamke z napisom »Postaga & revenue« pretiskali pozneje samo s »Postage«, nekaj let pozneje pa so veljale zopet znamke z obojnim napisom, ki ga najdemo v Angliji sami na nižjih vrednotah, na višjih pa le »Postage«. Take dvoživke imajo pogosto zelo visok nominale in jih rabijo skoraj izključno za fiskalne namene in morda za kake zavarovane vrednostne pošiljke. Tako ima Cejlon znamko za 1000 rupij, Kenija za 100 funtov in Straits Settlements za 500 dolarjev (seveda ne ameriških). Ponekod najdemo zopet kolke z višjim nominalom, ki nadomeščajo znamke, n. pr. na Novem Zelandu, kjer zato ne najdemo znamk z višjim nominalom. V stari Jugoslaviji so uporabljali portovne znamke za plačilo nekaterih carinskih paketnih pristojbin, enako v Angliji in na Islandu. Vendar fiskalni žig pogosto zmanjša vrednost znamke. V zbirke filatelistov zaidejo včasih tudi navidezne znamke s pretiskom »žigovinska marka« (Črna gora), »Judicial« (Jamaika), »Droits de statistiques«, torej pravi kolki. Znatno del prodanih znamk je za pošto čistí dobiček (po odbitku neznatnih stroškov za tisk), ker znamka zaide v zbirke filatelistov bodisi nerabljena, bodisi rabljena. Za pošto je zelo donosna »moda« številnih filatelistov, da zbirajo predvsem ali izključno nerabljene znamke, ki ohranijo vsaj nominalno vrednost tudi po odtegnitvi iz prometa. Redkejši so filatelisti, ki zbirajo znamke le, če so služile svojemu namenu na poštni pošiljki, kar je bilo načelo prvih filatelistov.

Odkar so pošte ugotovile strast filatelistov, postajajo vse bolj iznajd-

ljive glede izdajanja znamk — pač po načelu: volenti non fit injuria. Namesto ene same serije s potrebnimi vrednotami, veljavne več let, izdajajo pošte dolge (»kilometrške«) serije frankovnih znamk, hkrati pa jemljejo stare iz prometa, a določajo pogosto le kratek rok za zamenjavo ali porabo, kar marsikdaj prezrejo imetniki — v korist pošte. V tem ko so nekoč zlasti v Franciji veljale stare izdaje še desetletja poleg novih izdaj in je Norveška dopuščala celo rabo starih znamk, hkrati pa veljavi poleg novih znamk v novi veljavi in je tudi nova Jugoslavija izprva dopuščala rabo svojih znamk brez časovne omejitve, dasi jih na pošti deloma niso več prodajali, jemlje sedaj stare izdaje, zlasti priložnostne, iz prometa tudi zato, da bi poenostavila poštno upravo.

II. Vrste znamk

1. frankovne, letalske, priložnostne, dobrodelne, pará in bloki

Poleg rednih frankovnih znamk s pogosto pretirano visokim nominalom se pojavljajo v vse večjem obsegu priložnostne znamke z nizkim ali tudi visokim nominalom v spomin na kak bolj ali manj pomemben kulturni ali zgodovinski dogodek. Poleg znamk, ki proslavljajo pomembne enkratne dogodke, kot izdajo nove ustave, desetletnico Dneva vstaje, obletnico rojstva ali smrti pesnikov ali športni dogodek ali pa vsakoletne dogodke kot je n. pr. zagrebški velesajem ali otroški teden, najdemo pogosto na znamkah ovekovečene brezpomembne dogodke, n. pr. enomesečni jubilej obstoja »Nezavisne države Hrvatske«, v Italiji volitve v Trstu, v San Marinu stoletnico prve sever-

noameriške znamke, marsikje smrt državnega poglavarja (žalne znamke). Res so priložnostne znamke nemalokrat kulturnega pa tudi propagandnega pomena, n. pr. za propagando tujskega prometa doma ali v tujini in prinašajo posredno gospodarsko korist državi izdajateljici. Ob soditi je treba priložnostne znamke, ki se prodajajo z le enodnevno ali prav kratko veljavnostjo ali se prodajajo le žigosane na kakih spominjskih listih, ker za frankaturo skorajda ne pridejo v poštev.

Tudi znaten del rednih frankovnih, letalskih in priložnostnih znamk celo v rabljenem stanju ne dokazuje, da so res bile v poštni rabi. Filatelisti jih namreč pogosto lepijo na pisma v celih serijah za sebe ali prijatelje v tujini ter jih dajo žigosati, ne da bi sploh pošiljko odposlali. Tako prodaja »Jugofilatelija« športno serijo v nominalu din 208 na kuverti žigosano ali nežigosano. Pogosto so odposlana pisma s celimi se-

rijami nadfrankirana in je presežek preko normalne frankature čisti dobiček pošte.

Pošta rada ovekoveča znamenite politične in kulturne dogodke s spominskimi žigi pogosto tudi v nenavadnih barvah (zlati, rdeči, srebrni); pritiska jih na pošiljke, ki se tega dne oddajo ali pa tudi ne oddajo in jih zbirajo filatelisti takisto, kakor tako imenovane maksimum karte in kuverte prvega dne (first day covers), ki imajo natiskano sliko novoizdane znamke in se žigosajo z žigom dne izida. Za take priložnostne žige zahtevajo pošte pogosto še doplačilo in imajo od tako žigosanih znamk dvojen dobiček. (Dalje.)

TUDI NA VAŠO NAROČNINO NE
SMETE POZABITI, ZATO JO
NAKAŽITE Š E D A N E S !

Delovni kolektiv podjetja

„GOSTINSTVO“

Pastajna

čestita vsem delovnim
kolektivom in ljudstvu,
kakor tudi svojim gostom

k državnemu prazniku 10-letnici AVNOJ

SLOVSTVO PIRENEJSKEGA POLOTOKA NA ZNAMKAH

A. PORTUGALSKO SLOVSTVO

(1. nadaljevanje)

III. Romantična doba

(XIX. stoletje)

6. Romantična šola (1825—1900)

Kali resnejših pobud iz Nemčije, Francije in Anglije so se razvijale v zavestnem nasprotju z domačim klasicizmom. V duhu romantike so se portugalski pesniki vrnili k domačim izročilom, k naravnemu čustvovanju, k domačemu načinu umetnosti in govora ter so odprli novo dobo razcveta. Snov za svoje drame, romane in pesmi so našli v preteklosti domovine.

Najbolj ljudski in najplodnejši pisatelj portugalske književnosti je bil Camilo Castello Branco (od leta 1885 Visconde de Correio Botelho), na kratko »Camilo« imenovan.



Portugalska, 1925 (ob 100-letnici pisateljevega rojstva):

- 15 C. olivnozelena (343),
- 25 C. roza (346),
- 40 C. zelena/črna (349),
- 80 C. svetlorjava (354),
- 1,60 E. modra (359),
- 4,70 E. rdeča/črna (364).

Rojen je bil v Lizboni 16. marca 1826, končal pa se je 6. junija 1890 na San Miguelu de Seide (Minha) po dolgoletni boleznini in ko je popolnoma oslepel.

Portugalska, 1925:

- 2 C. oranžna (336),
- 3 C. zelena (337),
- 4 C. ultramarin (338),
- 5 C. rdeča (339),
- 6 C. lila (340),
- 8 C. temnorjava (341),
- 10 C. modra (342),
- 16 C. oranžna (344),
- 20 C. vijolična (345),
- 30 C. rumenorjava (347),
- 32 C. zelena (348),
- 48 C. rjavordeča (350).

Doma v vseh dobah domače zgovovine je gojil vse vrste pesništva: poezijo, roman, povest, dramo, kritiko, prevode, življenjepise itd. — Umetniško najbolj dragocene stvaritve so pa njegovi meščanski npravstveni romani.

Ne moremo se pomuditi pri njegovih delih — 262 po številu — omenimo naj le njegovo mojstrovino »Amôr de Perdição« (Ljubezen pogubljenja): strasna zgodba romaniopiščevega strica Simãa Botelha; glavne osebe so na spominski izdaji znamk:

Portugalske z leta 1925:

- 50 C. modrozelena (351),
- 64 C. rdečerjava (352),
- 75 C. siva (353),
- 96 C. karmin (355),
- 1.— E. škrljasta (356),
- 1,20 E. rumenozelena (357),
- 1,50 E. modra/svetlomodra (358),
- 2.— E. temnozelena/svetlozelena (360),
- 2,40 E. rdeča/rumena (361),
- 3.— E. karmin/svetlomodra (362),
- 3,20 E. črna/modrosiva (363),
- 10.— E. rjava/svetlorumena (365),
- 20.— E. črna/rumena (366).

V drugi polovici devetnajstega stoletja sta vplivala na študentsko mladino v Coimabri po eni strani nemška filozofija, po drugi pa francoski pozitivizem. Iz Coimbre se je širilo gibanje proti romantiki, ki je bilo tudi protikatoliško in protimonarhistično.

Posebno mesto je zavzemal Abilio Manoel Guerra Junqueiro.

Portugalska, 1951 (100-letnica pesnikovega rojstva):

50 C. temnorjava (757),
1,— E. temnomodroškriljasta (758).

Rodil se je 17. septembra 1850 v Freixu-da-Espada-à-Cinta (Tras-os-Montes) na španski meji. Od svoje-ga očeta, bogatega kmetovalca in tr-govca Junqueira Juniorja, ki ga je izgubil že v svojem tretjem letu, je podedoval poleg rodbinske posesti tudi priimek, pred katerega je po-stavil po portugalski šegi priimek svoje matere Dona Ana Guerra. Umril je 7. julija 1923 v Lizboni.

Transmontance imajo za ostre in robate, kakor njihove nepristropne gore. In vendar obdaja le ostra lu-pina srce, vroče kakor kamenita tla, iz katerih raste trta, in skriva v se-bi domoljubje, goreče kakor doma-če sonce, v katerem zori žlahtno vi-no. Te značilnosti najdemo tudi pri Guerru Junqueiru. Najčisteje je utelesil lirično-ironično, zamišljeno, politično-strastno bistvo Portugal-cev. Od leta 1890 prvoboritelj in so-ustanovitelj republike, od leta 1904 samo politik, je prišel kot lirik. S »Fimís Patriae« (1891) in pretresljivo dramo »Patria« (1869) je zdramil na-rodno samozavest in se z uspehom boril proti zunanji in notranji poli-tiki Portugalske.

Pozornost je zbudila njegova pe-snitev »A morte de Dom João« (1874), satirična obdelava smrti Don Juana ter protikatoliška satira »A velhice do Padre Eterno« (Starost večnega očeta) 1885, katero je ka-sneje deloma preklical.

Junqueiro se odlikuje po poletu in vzornem obvladanju jezika.

Tudi časnikarstvo 19. stolet-ja je doživelo čudovit razvoj. Pro-niknilo je v politiko, znanost, umet-nost in socialna vprašanja; postalo je najuspešnejše občilo svetovnega napredka.

António Enes (1848—1901) iz Lizbone, ki se je izkazal tudi kot dramatik, je po vstopu v politično areno viden novinar, eden prvih

portugalskih časnikarjev XIX. sto-letja.

V literarni reviji »Serôis«, ki je izhajala v Lizboni, je priobčeval nad vse zanimive potopisne črtice »De Lisboa a Moçambique«.

Mozambik, 1948 (stoletnica rojstva):

50 C. črna na šamoa (Yvert 558),
5,— E. rjavovijolična na šamoa (Yvert 559).

Od srede devetnajstega stoletja pa do danes se vleče nepretrgana vrsta rahločutne lirike. Živahno prirodno občutje in skoraj vedno dovršena oblika sta ji lastna.

Ne manjka tudi ljudskovzgojnih esejev in romanov, niti ne mladins-kih spisov literarnega in socialne-ga pomena.

*

B. BRAZILSKO SLOVSTVO

V svojih kolonialnih početkih je bilo brazilsko slovstvo odvisno od portugalske matice, pa tudi od Špa-nije. Na njenem začetku stoji celo Španec.

Sredi osemnajstega stoletja se je politično in gospodarsko težišče po-maknilo proti jugu, kar je vplivalo tudi na duhovno življenje.

Po begu portugalske kraljeve hiše v Brazilijo (1808) je med drugimi ovirami prenehala tudi takratna prepoved tiska, kar je zdramilo mnogo časopisov in časnikov. Četudi svobodnega izražanja misli še ni bi-lo, so se Brazilci tembolj udejstvovali v znanosti.

Prava romantična doba se prične šele v prvih desetletjih de-vetnajstega stoletja. Njeno drugo obdobje, ki je bilo pod vplivom Viktorja Hugoja, je vpeljal največji lirik Brazilije:

Antonio de Castro Alves, ki se je rodil v Curralinhu 14. marca 1847 in umrl v Bahii 6. julija 1871.

Brazilija, 1947 (100-letnica pesnikovega rojstva):

40 c. modrozelená (Yvert 452).

Pesnik je ustanovitelj visoko stremeče »Escola condoreira« (kondorske šole) ter je dosegel poleg pomembnih liričnih pesnitev velike uspehe v svojem poetičnem boju za sužnje.

Sele romantika je dala Braziliji tudi pripovedno slovstvo in zgodovinarstvo.

V sedemdesetih letih 19. stoletja se je pričela romantika v pesništvu umikati parnasizmu, v pripovedništvu pa realizmu in kasneje naturalizmu.

Temnopolti Ioaquim Maria Machado de Assis je že leta 1864 ubral nova pota.

Brazilija, 1940 (100-letnica pesnikovega rojstva):

400 r. črna (Yvert 364).

Pisatelj je bil rojen v Rio de Janeiro 21. junija 1839, kjer je tudi umrl 28. septembra 1908.

Ker so živeli njegovi starši v zelo revnih razmerah, se je moral nadarjeni deček učiti obrti. Izbral je tiskarstvo, ki ga je — čeprav le zunanje — spravilo v stik s književnostjo in književniki njegovega časa.

Mirko Rihar, Komenda:

PEREČE VPRAŠANJE

Pred dobrimi 20 leti so imeli skoraj vsi zbiralci v svojih zbirkah le žigosane (rabljene) znamke. Zadnjih 10 let pa zbira večina nežigosane (nerabljene) znamke, posebno sedaj, ko je v vrste filatelistov pristopila tudi mladina, ki združuje koristno z lepim.

Užitek je imeti v vložnem albumu estetsko razvrščene nežigosane znamke in serije, kar je vsakemu zbiralcu v veselje in ponos. Pereče pa je vprašanje pri nežigosanih znamkah v tem, da se rade prilepijo na liste v albumu, zlasti še, če je stanovanje vlažno.

Kako rešiti zbirko s prilepljenimi nežigosanimi znamkami, da ne bo

Stremeči mladi tiskar — ki se je neutrudno sam izobraževal — je kmalu iskal in našel tudi osebnih stikov z možni peresa.

Prvi parnasovec in najpomembnejši zastopnik realizma je bil vedno močan mojster sloga, duhovit in ljubezniv pripovednik, bleščeč zastopnik psihološkega romana in ustvaritelj nesmrtnih tipov, kar vse mu je zagotovilo častno mesto v brazilski književnosti.

K tako imenovani Teuto-sergipanski šoli, ki je bila že pod vplivom parnasizma, pripada Sylvio Romero, rojen v Lagartu (Sergipe) 21. aprila 1851, umrl v Rio de Janeiro 19. julija 1914.

Brazilija, 1951 (100-letnica rojstva):
60 c. rjavovijolična (Yvert 493).

Brazilski pravnik, sociolog in literarni raziskovalec je bil najprej sodnik, od leta 1880 učitelj filozofije na narodni gimnaziji in poleg tega od leta 1892 še profesor pravne filozofije v Rio de Janeiro. Kot kritik je pomembno vplival na razvoj brazilskega duhovnega življenja. (Konec.)

manjvredna? Ne mislim pri tem, da bi jih težko odlepili. Saj zna vsak zbiralec postaviti vložni album v vodo ali pa izrezati znamke iz albuma in jih oprati. Toda v obeh primerih uniči vložni album in zavrže nekaj sto dinarjev. Vprašanje, ki ga bomo morali rešiti skupno, se šele zdaj zastavi: Kam bomo uvrstili oprane nežigosane znamke. Med rabljene ne, ker niso žigosane, med ne-

Pošljite nam besedilo O G L A S A ,
ki je za naročnike BREZPLAČEN!

rabljene pa tudi ne, ker nimajo lepila. In tu se vprašamo: ali je lepilo res potrebno? Ne. Lepilo na znamki je samo usluga potrošniku. Filatelistu pa je in mora ostati znamka samo znamka, ne pa slikanica z lepilom. Odločujoči krogi bi morali

upoštevati, da je samo žig cdločilen, ker samo on spremeni nerabljeno znamko v rabljeno. Uspeli bomo le, če bomo složno nastopili proti uničevalcu naših nežigosanih zbirk, proti lepilu, ker le tako bomo rešili zbirke razvrednotenja.

FILATELIJA PRINAS

NAŠE NOVE ZNAMKE

Rdeči križ 1953

Kakor smo že objavili na strani 163, sta za letošnji Teden Rdečega križa izšli dve znamki: doplačilna frankovna in portovna. Motiv — bolničarka daje transfuzijo krvi otroku — je sicer prav lepo zamišljen, vendar žal zelo slabo podan. Človek se ne more iznebiti vtisa, da sta tako bolničarka kakor tudi otrok — črne polti.



Filatelistični podatki so tile: frankovna znamka je vijoličasta/rdeča, portovna pa rjava; rdeča. Velikost znamke je 24×32 mm, slike same pa $19,7 \times 27,7$ mm. Zobčanje grebenasto $12\frac{1}{2} : 12\frac{3}{4}$. Znamke so tiskane v offsetnem tisku na belem papirju brez vodnega znaka. Lepilo je svetlorumenkasto, strojno nanešeno.

Prodajna pola vsebuje $10 \times 10 = 100$ znamk. Naklada ni znana.

10-letnica II. zasedanja AVNOJ

Kot zadnja izdaja znamk v letošnjem letu je napovedana za proslavo 10-letnice II. zasedanja AVNOJ posebna spominska serija znamk, ki bo izšla za državni praznik, dne 29. novembra 1953.

Serija bo obsegala naslednje vrednote: 15 din, mesto jajce (po še ne objavljeni fotografiji),

50 din, zgradbna, v kateri je zasedal AVNOJ, 50 din, tovariš Tito govori na zasedanju.

Osnutke za znamke je napravil akademski slikar Mate Zlamalik iz Beograda. Znamki

za 15 in 50 dinarjev gravira Tanasije Krnjajić, vrednoto za 50 din pa Božidar Kocmut. Znamke bo tiskal v globlinskem tisku Zavod za izdelavo novčanice v Beogradu.

Znamke za Teden dece

Kakor piše tovariš Dejan Tubinović v »Politiki« dne 10. 10. 1953, napovedana serija znamk za Teden dece letos ne bo izšla, pač pa jo GDP obeta za prihodnje leto. — Osnutke so napravili umetniki Janez Trpin iz Ljubljane, dr. Pavle Gavranic iz Zagreba in Mate Zlamalik iz Beograda. Vsi so se to pot zelo izkazali, tako da bo imela žirija težavno delo, preden bo izbrala najboljše osnutke. Serija naj bi obsegala 6 do 10 znamk ter naj bi bila tiskana vsaj v dveh barvah. Ni izključeno, da bodo tisk zaupali spet kakšni inozemski tiskarni.

Menimo, da se je »Ljudsku pravica« v Ljubljani doslej že izkazala za dovolj kvalitetno podjetje za tiskanje lepih znamk. Prav gotovo bi bilo pametneje, če bi nabavili v tujini samo papir in barve, znamke pa bi tiskali kar doma. Tako bi si prihranili devize, ki so nam tako potrebne, da drugič tiskamo pri nas doma znamke samo za trgovce v tujini (primer nezobčane znamke za Olimpiado, znamke STT-VUJNA za UPU, za esperantski kongres itd.).

NOVE ZNAMKE VUJNA-STT

Rdeči križ 1953

Znamke, ki so v ta namen izšle za FLRJ, so za STT pretiskali s »STT/VUJNA«. Natisk je modre barve, znamki pa imata v primeri z jugoslovanskimi zamenjane barve: frankovna je rjava, portovna pa vijoličasta.



NAŠI POSEBNI ŽIGI

- 126 (10) Zagreb, 25. VII. do 1. VIII. 1953
Esperantski kongres
Po najnovjših ugotovitvah imamo pri tem žigu naslednje različke:
a) zeleni strojni žig,
b) zeleni ročni žig,
c) črni ročni žig in
č) modrovijoličasti ročni žig.
- (—) Postojna
Redni poštni žig s propagandnim dodatkom
Zaradi nepredvidenih razlogov ta žig, ki smo ga navedli pod številko 140 (24), še ni izdclan ter bomo prvi dan uporabe objavili kasneje.
- 139 (23) Skopje, 11. X. 1953
10 godini od formiranjeto na makedonskite brigadi 1943—1953.
Barva črna, premer 35,5 mm, aj, ročni.
Enokrožni žig; po obodu ima razporejeno zgornje besedilo, v osrednjem delu levo datum in kraj, v desnem delu pa je slika Makedonca partizana.
Odločba GDP št. 10423 od 11. X. 1953.
- 140 (24) Beograd, 24. X. 1953
Dan združenih narodov
Barva črna, premer 54,5 mm, aj, ročni.
Odločba GDP št. 10.627 od 15. X. 1953.



- 141 (25) Ljubljana, 24. X. 1953
Dan združenih narodov
- 142 (26) Sarajevo, 24. X. 1953
Dan združenih narodov
- 143 (27) Skopje, 24. X. 1953
Dan združenih narodov
- 144 (28) Titograd, 24. X. 1953
Dan združenih narodov
- 145 (29) Zagreb, 24. X. 1953
Dan združenih narodov
- 146 (30) Ljubljana, 8. do 15. XI. 1953
Teden pošte.
Žig, ki smo ga na strani 164 označili s tekočo številko 139 (23), iz

tehničnih razlogov navedene dni (od 11. do 18. X.) ni bil v uporabi.

Zadar, 28.—30. XI. 1953

Prva smotra maraka u Zadru.

- — Pančevo, 29. XI. do 6. XII. 1953
800 god. grada Pančeva —
1. filatelistička izložba
- — Sarajevo, prvi dan izdaje

OVITKI PRVEGA DNE

STT-VUJNA: Branko Radičević

FK Koper je izdal 5. X. 1953 FDC z znakmo Branka Radičevića. Kuverta nosi sliko koprskoga vodnjaka. — Nad njim je besedilo: Branko Radičević / stoletnica pesnikove smrti / centenario della morte del poeta — v modri barvi, pod njim pa »First day cover 18« v rdeči barvi. Preko slike vodnjaka je prav tako v rdeči barvi natisnjeno »STT VUJNA«. Sodimo, da je ta dodatni natisk odveč, ker znakma sama pové, da gre za izdajo za STT VUJNA. — Cena v Kopru je 50 dinarjev.

CENE NAŠIH ZNAMK

Dodatek kataloga Zumstein (XII/53 in III/54) prinaša naslednje dopolnitve:

FLRJ: št. 725 je treba črtati, ker je privzela št. 751. Številke 739—748 so sedaj št. 738—747; številke 749—767 so sedaj št. 755 do 775. — Gospodarstvo III: 748: 1 din, —,05/—,01; 749: 2 din, —,05/—,01; 750: 5 din, —,12/—,02; 751: 8 din, —,18/—,04; 752: 10 din, —,25/—,05; 753: 12 din, —,30/—,06; 754: 15 din, —,35/—,06. — Esperanto: 774: 15 din, —,50/—,50; 775: 300 din, 8,50/8,50. — Ilinden: 776: 15 din, —,45/—,40; 777: 30 din, —,90/—,80. — Okroglica: 778: 15 din, —,40/—,40. — Obenem prinaša popravek cen, ki pové, da notirata znakmi za esperantski kongres št. 774 1,50/1,50; št. 775 10,—/10,—.

STT - VUJNA: Esperanto: št. 107: 15 din, —,50/—,50; 108: 300 din 8,50/8,50. — Na drugem mestu popravlja cene teh dveh znakm: št. 107: 2,50/2,50; 108: 14,—/14,—.

Po neto cenah v švicarskih frankih nudi Zumstein:

FLRJ: Okroglica, rabljeno ali nerabljeno po —,35 sfr; Radičević, rabljeno ali nerabljeno po —,35 sfr;

STT-VUJNA: Radičević, rabljeno ali nerabljeno po —,40 sfr.

Dodatek kataloga Yvert v številki 597 (september 1953) ne prinaša za naša področja nobenih navedb.

Nemški trgovci nudijo: FLRJ, Tito predsednik republike 1,— DM; esperanto 8,90; Ilinden —,90; Okroglica —,50; STT-VUJNA, Tito 1,—; esperanto 9,75; Okroglica —,50.

V Avstriji plačate za naše znamke: Avto-moto dirke 22 šilingov, Tito predsednik 5,50 šilingov, esperanto 55 šilingov, Okroglica 2,50 šilingov in linden 6 šilingov.

*

Katalog Sassone notira serijo znamk esperanto z 1100 lirami, linden pa stane 150 lir.

POMENKI

...vsaka nova številka Vaše revije me vedno znova razveseli in kar težko bi jo pogrešal... nam piše Slovenec-filatelist iz Buenos Airesa.

Dobro dé prijazna beseda, zlasti, če jo izreče nekdo, ki lahko prebira vodilne svetovne revije. Posebno dobro pa dé, če uredništvo čuti, da to ni bila le puhlica. Spet lahko zapišemo, da uredništvo prej najde razumevanje pri filatelistihih po svetu kakor pa doma. Pismu je naš prijatelj namreč priložil članek (ki ga danes objavljamo) in svoj prispevek za Tiskovni fond NF: 5 mednarodnih kuponov. Ni pa pozabil na naše mladince, katerim je namenil okrog 10 lepih serij znamk ter tri bloke. S tem bomo nagradili mladince ob letošnjem občnem zboru FZS.

Neznane mu prijatelju se za njegovo pomoč in spodbude prav lepo zahvaljujemo. Obenem pa bomo zelo hvaležni, če se ob priliki oglasi spet s kakšnim člankom (na primer filatelija v državah Južne Amerike in podobno), prav posebno pa nam lahko ustreže s tem, da nam pridobi kar moči veliko naročnikov. Sedaj, ko bo »Nova filatelija« obenem nekakšna mednarodna vez filatelilstov-dopisovalcev, mu to najbrž ne bo težko. Prav radi bi prejeli tudi kar največ naslovov filatelističnih revij ter mednarodnih klubov za dopisovanje.

Uredništvo NF

*

Pazite, kadar boste prali znamke »linden« za 15 dinarjev, ker barva te znamke v vodi ni obstojna in se razleže! — Po dolgem času je torej spet izšla znamka, ki tehnično nikakor ni v redu.

*

Vse kaže, da je »Nova filatelija« postala pri nenaročnikih izredno priljubljena. V zadnjem času se namreč vedno bolj množijo primeri, da naročniki ne prejmejo odpisanih števil v redu. To velja zlasti za

FILATELIJA V SVETU

NOVE ZNAMKE

I. EVROPA Albanija

2) IX. 1955. Izdana je bila serija 8 vrednot z različnimi motivi, ki prikazujejo

Koprsko ozemlje. Če se bo to ponavljalo, bo moralo uredništvo takšne »ljubitelje« našega glasila pripraviti do tega, da bodo šli iz službe na »dopust«.

*

F. K. Celje: Zahtevate vračilo rokopisa, ker članek še ni bil objavljen. Dovolite nekoliko pojasnil, ki veljajo za vse dopisovalce! Nikakor ni moč ustreči dopisovalcu, ki pošlje rokopis že po zaključku redakcije. Tudi če bi bil vsak rokopis že zrel za tiskarno, bi želji za takojšnjo objavo težko ustregli, ker je takrat pač že vsa vsebina določena. Vsakdo si naj zamisli le primer, da bi ustregli dopisovalcu, dopisov pa ne bi bilo. Revija bi kajpak izšla z zamudo, kar pa ne sme biti. — Najbrž veste, da vsak rokopis najprej pregleda urednik, ki opravi strokovne korekture, nato opili sestavek še filolog, nakar je treba vse skukaj pretipkati, tako da je rokopis zrel za tiskarno. Brž ko je opravljena druga korektura rokopisa, pride ta v mapo, kjer se nabirajo rokopisi za naslednje (ne naslednjo) številke. Vsaka številka vsebuje gradivo razne vrste: osnova je aktualna vsebina rubrik ter uvodnjak. Sledé strokovnjaki, ki so vezani na čas (ki ne bi bili aktualni, če bi jih objavil prekasno), le-tem pa sledé članki, ki so zanimivi ne glede na starost nastanka. Vsebinsko zaključuje članek, ki ga je mogoče nadaljevati, ker le tako lahko zaključimo obseg številke, ki je nastanko določen.

Sodimo, da smo vsaj v obrisu nakazali delo uredništva ter da nam boste oprostili, ker Vaš članek še ni bil objavljen. Verjemite, da so v tej številki tiskani nekateri sestavki, ki so bili v navedeni mapi že pred letom dni! Uredništvo NF

*

Naklade znamk FLRJ in STT-VUJNA. Iz revije »Union Postal« glasila mednarodne poštne zveze, smo posneli naslednje podatke o nakladah nekaterih naših znamk:

FLRJ

Avto-moto dirke: 15, 30 in 50 din: 400.000, 70 din: 140.000; Tito predsednik: 300.000; esperanto 15 din: 300.000, 300 din: 20.000; linden 15 din: 300.000, 50 din: 200.000.

STT-VUJNA

Avto-moto dirke: 15, 30 in 50 din: 335.000, 70 din: 130.000; Tito predsednik: 35.000; esperanto 15 din: 35.000, 300 din: 15.000.

javna dela ter razne industrijske naprave: 0,50 l rjavorožnata, 1 l zelena, 2,50 l rjava, 3 l rožnatolila, 5 l ultramarin, 8 l olivna, 12 l lila in 20 l sivomodra.

Poravnajte naročnino!

Avstrija

- 7) 4. XI. 1953. (Dan izdaje 30. X. 1953). Doplačilne znamke za »Obnovitev evangelijske šole na Dunaju: 70 gr + 15 gr (zgodovinska »Bummerlova hiša« v Steyru na Gor. Avstrijskem), naklada 670.000: 1 š + 25 gr (astronom J. Kepler, 1571 do 1630), naklada 670.000; 1 50 š + 40 gr (Lutrova biblija iz avstrijske narod. knjižnice), naklada 950.000; 2 40 + 60 gr (stavbenik Theophil von Hansen, 1815—1891), naklada 520.000 in 3 š + 75 gr (evangelijska šola na Karlovem trgu na Dunaju po obnovitvi), naklada 470.000.

Belgija

- 12) 1953. Oranžnordeča železniška paketna znamka za 11 fr je bila pretiskana z novo vrednostjo za 17 fr, znamka za 15 fr pa z novo vrednostjo za 13 fr.
13) 1953. V seriji portovnih znamk »številke« so izšle 5 dodatne vrednote: 1,60 fr lilarnožnata, 2,40 fr bledovijolična in 4 fr temnomodra.

Bolgarija

- 12) 1953. Za »Dan armade« sta bili izdani dve priložnostni znamki za 16 st rdeča in 44 st sivomodra.
13) 1953. Ob 50-letnici socialistične stranke sta izšli dve spominski znamki za 16 st svetlorjava in 44 st rdečerjava.
14) 1953. Za 50-letnico »septembrske vstaje« je izšla spominska serija treh vrednot: 8 st temnozelena, 16 st rdečkastorjava in 44 st lilarnožnata.

Češkoslovaška

- 28a) 3. X. 1953. Pod zap. št. 28 za 6. X. najavljena serija je izšla v teh-le vrednotah in barvah: 50 h olivnorjava, 60 h rožnatolila in 1 kč svetlordeča.

Danska

- 7) 15. X. 1953 sta izšli dve novi vrednoti frankovne serije s sliko kralja Friderika IX. za 65 oerov siva in 95 oerov rdečeoranžna.

Francija

- 14) X. 1953. Seriji »Grbi francoskih pokrajin« sta se pridružili dve nadaljnji vrednoti: 70 c rdeča/ultramarin/rumena (Gascogne) n 80 c ultramarin/rdeča/rumena (Berri).

Grčija

- 4) 1953. Za žrtve potresa na Jonskih otokih je uporabljen izkupiček dveh dolžnostnih doplačilnih znamk, ki jih morajo kupiti na vse domače poštno pošiljke. Pretiskani sta bili znamki iz leta 1927 za 1 in 3 drahme s kraljevo sliko, obe z vrednoto 200 drahem.

Liechtenstein

- 3) X. 1953. »Predzgodovinske najdbe« 10 rp rjava (alemanski okrasni kolot), 20 rp

zelena (najdišče okopne naselbine Borsch) in 1.20 fr modrosiva (vrč iz Rössena).

Nemčija — Berlin, zapadni sektorji

- 9) 26. IX. 1953. Ob pričetku »Nemške industrijske razstave Berlin 1953« so izšle od 3. serije »zvon miru« nadaljnje 3 vrednote: 20 pf rdeča, 50 pf modra in 40 pf temnovijolična,
10) 9. X. 1953. ob pričetku berlinske filatelistične razstave »Beverba 1953« v študentskem domu tehniške visoke šole pa še poslednja vrednota za 10 pf zelena. Osnutek in rez znamk je oskrbel Leon Schell, tisk pa zvezna tiskarna v Berlinu v globinskem tisku. Vodni znak »Deutsche Post«.

Nemčija — Nemška demokratična republika

- 19) 18. X. 1953. Za 400-letnico smrti Lucasa Cranacha starejšega je izšla spominska znamka za 24 pf rjava. Lucas Cranach, slikar, bakrorcizec in risar lesorezov je bil rojen v Kronachu (od tod njegovo ime) pri Bambergu oktobra 1472, umrl v Weimarju 16. oktobra 1533.
20) 23. X. 1953. Ob prvi obletnici ustanovitve Rdečega križa v Nemški demokratični republiki je izšla znamka za 24 pf rjava/rdeča.

Nizozemska

- 9) 1953. Od niza »Službene znamke mednarodnega sodišča« so izšle nove dopolnilne vrednote s sliko pravosodne pa-



- lače: za 5 c svetlomodra, 5 c sepija, 6 c temnoolivnozeleni in 7 c rdeča, s sliko kraljice Julijane pa za 15 c rjavordeča.
- 10) 16. XI. 1953. Običajna vsakoletna doplačilna serija »za otrokac« obsega 5 vrednot: 2 c + 3 rumena/modra, 5 c + 3 zelena/karmin, 7 c + 5 modra/sepija, 10 c + 5 zlati oker/vijolična in 25 c + 8 rožnata/olivnozeleni. Znamke podolgovate oblike so razdeljene v dve polovici: v desni je otroška glava, v levi pa po vrstnem redu: igrače na pešeni obali, jabolko, golobček, jadrnica in tulipan.

Norveška

- 6) 1953. Izdana je bila nova službena znamka za 10 oerov, vijolična.

Poljska

- 28) 1953. V počastitev delovanja socialne zdravstvene službe sta izšli dve spominski znamki za 80 gr in 1,75 zl, ki kažeta dečje zaščitne sestre v njihovem poklicu.

Posarje

- 8) XI. 1953. »Ljudska pomoč« 15 + 5 fr (Tizian 1477—1576; Clarice Strozzi), 18 + 7 fr (Peter Paul Rubens 1577—1640; umetnikovi otroci, izrez) in 30 + 10 fr (Peter Paul Rubens; umetnikov sinček).

Romunija

- 22) 1953. Za »Dan rudarjev« je izšla spominska znamka za 1,55 l sivočrna, ki kaže (v podolgovati obliki) minerja pri električnem vrtalnem stroju.
- 23) 1953. V nizu sedanje frankovne serije je bila izdana vrednota za 35 b, vijolična, s prizorom romunskega narodnega plesa.

Sovjetska zveza

- 21) 9. IX. 1953. 125-letnica rojstva L. N. Tolstega: 1 r sivorjava.

Švedska

- 4) 30. X. 1953. Ob stoletnici brzozavnega prometa je bila izdana priložnostna: serija 5 vrednot: 25, 40 in 60 oerov. Vinjeta prikazujejo na prvi vrednoti telefon, na druga brzozav in na tretji radio. Vrednota za 25 oerov je izšla tudi v zvezkih.

Velika Britanija

- 6) 2. XI. 1953 se je povečala nova frankovna serija za tri nadaljnje vrednote: 4 p, $\frac{1}{3}$ p in $\frac{1}{6}$ p. Dosedaj so izšle vrednote 1 p, $\frac{1}{2}$ p, $1\frac{1}{2}$ p, 2 p, $2\frac{1}{2}$ p, 5 p, 8 p in 1/—.

II. PREKOMORJE

Kanada

- 3) 2. XI. 1953 je izšla nova frankovna znamka za 50 c zelena. Vinjeta kaže na levi

vretence, od katerega se odvijata nit skozi starinski kolovrat do zloženega blaga na desni. Vmcsni kolovrat naj podčrtava tradicijo tekstilne industrije. Osnutek je delo znanega umetnika A. L. Pollocka iz Toronta, Ontario; rez in tisk v polah po 50 znamk je izvršila kanadska novčarska družba v Ottawi. Znamka je zamenjala 50 c frankovno serijo »industrija nafte«, ki je bila v rabi od leta 1950. Iste dne je izšla ta znamka tudi s pretiskom »G« za uradno uporabo.

Portugalska Gvineja

- 1) X. 1953. Naposled je portugalsko kolonialno ministrstvo tudi v tej koloniji napravilo »veselje« tematskim zbiralcem. Izdalo je serijo 10 vrednot (v oklepajih naklada v milijonih): esc 0,05 (5), 0,10 (4), 0,30 (5), 0,50 ($2\frac{1}{2}$), 0,70 ($1\frac{1}{2}$), esc 1,00 ($1\frac{1}{2}$), 2,00 (1), 3 ($1\frac{1}{2}$), 5 ($1\frac{1}{2}$) in 10 ($1\frac{1}{2}$) s slikami tropskih žuželk v naravnih barvah. Znamke je izdelala firma Curvoisier.

Združeni narodi

24. X. 1953. Za »Dan Združenih narodov« je izšla spominska izdaja »Tehnična pomoč« v nakladi 2 milijonov parov. Vrednoti 3 c zelena in 5 c siva.

AUKCIJE

Dorotheum, Dunaj, 4. 9. 1953 (v oklepaju številke kataloga Michel): Anglija (174) 320 šilingov; srebrna poroka 105 š.; Gibraltar (86) 334 š.; srebrna poroka 210 š.; za znamke prekomorja so povprečno plačevali po 4 groše za 1 Yvert-frank. ÖBZ.

ZANIMIVOSTI

NAZAJ — NEDOVOLJENO se je glasil žig, ki so ga odtisnile oblasti v Vzhodni Nemčiji na vse dopise, ki so bili frankirani z znamkami »17. junij«. ÖBZ.

Barometer približljivosti znamk kakšne države so prav gotovo oglašili. Evo dva zgovorna primera:

»Nujno iščem znamke Nemčije od leta 1948 dalje. Plačam v gotovini nad katalogom Gibbons.« (Iz avstralske revije!)

»Nudim znamke poveljne Jugoslavije za ceno 4% (beri štiri) cen kataloga Michel.« (Iz nemške revije.)

Morda sodi direkcija »Jugofilatelije«, da so takšna dejstva trgovski uspeh naše emisijske politike?

Republika Perzija so imela napis znamke, ki so jih, kakor poročajo angleški časopisi, imeli pristaši Mosadika pripravljene za primer, da bi jim uspelo vreči šaha. BBZ.

Znamke UNO so zelo priljubljene. Spomin-
ske znamke UPU, ki je izšla 12. 6. 1953, so
prodali 242.692 serij, prvodnevnih kuvert na
je šlo kar 251.627 v promet. BBZ

*

Še vedno bodo znamke glavno sredstvo za
plačevanje poštinih pristojbin. Tako lahko
sklepamo po poročilu švicarske poštne upra-
ve, ki nam pove, da je bilo v letu 1924 pri
vsem dohodku pristojbin tole razmerje: fran-
kiranje z znankami 91,5%, plačila v goto-
vini 7,9%, frankirni stroji pa 0,6%. To raz-
merje se je do leta 1952 spremenilo na 60,8 :
22,2 : 17%. Vse kaže, da se je s tem med-
sebojni odnos ustalil. OBZ

*

Izraelski funt je bil ponovno razvrstjen.
Po uradni notaciji dobiš danes za 1 ameriški
dolar 1,80 izraelskega funta, v prostem pro-
metu celo 2 funta. Po žiriških valutnih te-
čajih odgovarja 2,14 do 2,58 funta 1 dolarju.
cp

*

Posredovalnica za filateliste ameriške poš-
tne uprave, ki je bila ustanovljena leta 1921,
je prinesla državi doslej nad 40 milijonov
dolarjev. Samo v poslovnem letu, ki se je
končalo s 30. 6. 1949, je bilo 4.156.122 dolar-
jev dohodka. cp

*

Švicarska znamka Airport (Z. št. 313), ki je
bila izdana 29. avgusta in ima frankaturno
veljavo do 31. decembra, je pri poštini oken-
cih že razprodana. cp

*

35.000 dolarjev je plačal neki zbiralec za
švedsko znamko iz leta 1875, 3 skillinge ban-
co, tiskano v rumeni namesto zeleni barvi.
To je doslej najvišja cena, ki jo je kdo
plačal za eno samo znamko.

The philatelic exporter.

*

Izrael je vzel z 31. julijem iz prometa na-
slednje znamke: Jeruzalem 250 prutot, uni-
verza 100 pr., Negev 500 pr., Menora 1000 pr.,
liša zionistov 220 pr. in letalska za 1000 pr.
BBZ

RAZSTAVE

I. jugoslovenska filatelistična razstava v
Beogradu 1952 je sicer zaprla vrata že pred
dobrim letom, vendar so šele sedaj izdelali
nagradne medalje in diplome. Kakor piše
>Filatelistas, so prav lepe.

*

Državna filatelistična razstava v Londonu,
ki jo bosta privedli organizaciji Junior phi-
latelic society in Philatelic traders society,
bo od 9. do 16. januarja 1954. BBZ

STROKOVNI TISK

Filatelija, glasilo FSH, Zagreb, št. 10/55:
Ante Turina: Marka i njezina vrijednost —
Dragan Trbarić: Tour de France — Vjekoslav
Trbarić: Putovanje jednog pisma po
Srbiji prije 110 godina — Dragan Novak:
Cvijeće na markama (nastavak) — Juraj
Vukšinić: Marke privatnih i gradskih pošta
— Filatelistički feljton: Malo o velikoj zbirci
maraka — Nove marke: Naše marke
marke evropskih zemalja — marke preko-
morskih zemalja — Iz Filatelističkog saveza
Hrvatske — Filatelističke izložbe inozemstva
— Bibliografija — Oglasi. Cena 40 din.

Filatelista, glasilo SFS, Beograd, št. 8—9/55:
Dušan Draginić: Povodom desetogodišnjice
prisajedinjenja Istre i Slovenačkog Primorja
Jugoslaviji — Inž. Mirko Verner: O polov-
ljenju poštanskih maraka kucčevine Srbije
— Ladislav Feldeši: O papiru — Dragan
Novak: Filatelističke izložbe i smotre u FNRJ
tokom 1952 god. — D. B.: Visoke nominale
— smetnja razvoju filatelije — Damir Bla-
gojević: Filatelistička strana Esperanto kon-
gresu — Brana Novaković: Filatelija u Tuzli
— Kroz filatelistički svet — Naše marke —
Naše celine — Koverte prvog dana i Maksim-
um karte — Prigodni žigovi — Nove marke
— Filatelija kroz dnevnu i povremenu štampu
— Naše izložbe — Iz uredništva — Vesti iz
Saveza — Oglasi. Cena 40 din.

*

5 dnevnika in 2 reviji iz ljudske repub-
like Srbije redno prinašajo filatelistične
rubrike. To so: ob nedeljah »Borba«, ob po-
nedeljkih »Madžar so«, vsak torek »Repub-
lika« in »Dnevnik«, v soboto pa »Politika«;
poleg teh še tednik »Panoramam« in mesečnik
»Ijušag«. Filatelista.

*

Zgodovina umetnosti na znankah (Kunst-
geschichte auf Briefmarken) je naslov knji-
žice, ki jo je za filateliste-tematike napisal
Sepp Schüller. Stane DM 2,95, naročite pa jo
lahko na naslov: K. J. Ploenes, Willich, Düs-
seldorf, Zahodna Nemčija.

Filatelija.

*

Katalog Scott, I. zvezek (ZDA in Britanski
imperij) je že izšel, II. zvezek (Evropa, Azija
in Afrika) pa izide v kratkem. BBZ

*

Katalog Sassone 1954: katalog znank Ita-
lije in Evrope stane 1100 lir, za Italijo in
italijanska ozemlja 700 lir, za Italijo in Trst
pa 125 lir.

ZNAK FZS JE NAŠA VEZ!

PRIPNITE SI GA TUDI VI!

Prejeti časopisi — *Periodicals received*

IZ FRLJ

Filatelija, Zagreb, št. 10/53; Filatelista, Beograd, št. 8—9/53; Poštni zbornik, Ljubljana, št. 24—26/53.

Iz inozemstva

Balasse magazine, Bruxelles, Belgija, št. 89; Berner Briefmarken - Zeitung, Bern, Švica, št. 11/53; Boletim do Clube filatélico de Portugal, Lisboa, Portugalska, št. 37/53; Bulletin mensuel de la maison Théodore Champion, Paris, Francija, št. 597; Il Bollettino Filatelico, Firenze, Italija, št. 9/53; Kürzl-Briefmarkenliste, München, Nemčija, št. 10/53; Nederlandsch maandblad voor philatelie, Dordrecht, Nizozemska, št. 10/53; Nordisk filateli, Stockholm, Švedska, št. 8/53; Österreichische Briefmarken-Zeitung, Graz, Avstrija, št. 10/53; The Philatelic Exporter, London, Anglija, septembrska in oktobrska številka; Philotelia, Atene, Grčija, št. 320; Revista de la Sociedad filatelica Argentina, Buenos Aires, Argentina, št. 591.

URADNE OBJAVE FZS

5. redna seja IO FZS (28. 10. 1953)

Sprejet je bil Pravilnik o poslovanju in ustanavljanju filatelističnih pionirskih krožkov. FZS se bo povezala s Pionirskim svetom LRS ter izvedla obsežno propagando po šolah in svojih podružnicah. — Nova filatelija je objavila na straneh 41, 57, 108 in 130 polemiko, ki jo je sprožil dopis g. A. Juga iz Maribora. Zaradi stališča, ki ga je zavzelo uredništvo, se je g. Dragan Novak iz Zagreba zahvalil za častno članstvo FZS. Zadevo bo rešilo častno razsodišče FZS. — V uredniški odbor je bil kooptiran tov. tajnik Il Bojan Pečar, ki naj bi postopoma prevzel posebno glavnega urednika. Sklep je bil izveden na utemeljeno željo sedanjega glavnega urednika. »Nova filatelija« bo v letu 1954 fungirala tudi kot mednarodni klub za zamenjavo znamk, ker bo prinašala naslove naročnikov in njihove želje. Uredništvo bo razposlalo ustrezen knjižni oglas na vse ljudske knjižnice, pionirske odrede in podjetja.

Tovariš Pavel Karner, ustanovni član podružnice v Slovenski Bistrici, je dne 19. 8. 1953 preminul. Svojem izrekamo iskreno sožalje!

IO FZS

Uradni list FLRJ št. 41 od 14. 10. 1953 pri naša pod številko 349:

Po 5. členu zakona o poštni, telegrafski in telefonski tarifi, 11. členu zakona o Jugoslovenskem Rdečem križu in odločbi Gospodarskega odbora Zveznega izvršnega sveta številka 8592 z dne 25. avgusta 1953 izdajam

O D L O Č B O

o doplačilni frankovni in portovni poštni znamki ob Tednu Rdečega križa 1953

Dne 25. oktobra 1953 se izročita v promet doplačilna frankovna in portovna poštna znamka ob Tednu Rdečega križa, obe z vrednostjo 2 dinarjev.

Na obeh znamkah je slika bolničarke, ki opravlja transfuzijo krvi otroku, in znak Rdečega križa. Pod sliko je v latinici napis »FNR Jugoslavija«, nad njo pa napis »Nedelja Crvenog krsta 1953« v cirilici. Označba vrednosti z »2« je v doljem desnem kotu znamke. Na portovni znamki je pod označbo vrednosti še besedica »port« v latinici. Frankovna znamka je rjava, portovna znamka pa vijoličasta.

Obe znamki bosta v prodaji in obvezni uporabi kot doplačilni poštni znamki med Tednom Rdečega križa, to je od 25. oktobra do 1. novembra 1953.

Št. 9677.

Beograd, 10. oktobra 1953.

Direktor

Glavne poštne direkcije:
Nikola Milanović, s. r.

O G L A S I

Zamenjavo znamk z našimi filatelisti žele:

Hans Berger, Magnesitwerk Tux, Zellertal, Tirol, Avstrija;

*

Hans Rassinger, Triesach / Kärnten, Avstrija;

*

Josef Freindorfer, Plenergasse 10/3, Wien XVIII, Avstrija;

*

Paul Schitnib, Rochusgasse 12/3, Wien III/40, Avstrija;

*

Hans Baessler, Karl Liebknechtstrasse 32, Altenburg b. Leipzig, Nemčija.

TRGOVSKO PODJETJE

KOVINA

LJUBLJANA - STRITARJEVA 7

TELEFON 23-374, 22-043, 20-138

**čestita k državnemu prazniku
in se priporoča za obisk v svojih
poslovalnicah:**

z železnino:

»ŽELEZO«,	Stritarjeva 7
»KLADIVAR«,	Zaloška 21
»OPREMA«,	Gospovetska 4
»IDEAL«,	Wolfova 8
»PRI KOSI«,	Miklošičeva 15
»VERIGA«,	Celovška 59
»OKOVJE«,	Št. Vid 91

s kolesi in kolesnimi deli:

»KOLESAR«, Karlovška 4

z električnim materialom:

»ELEKTROOPREMA«,	Mestni trg 2
»SVETLA«,	Gospovetska 10
»ELEKTRA«,	Cesta 29. oktobra 19

z gradbenim materialom:

»CEMENT-OPEKA«, Šmartinska 21

s furnirji in vezanimi ploščami:

»SLOVENIJA-FURNIR«, Gospovetska 13

kjer prodaja vsakovrstno ŽELEZNINO, STAVBNO in POHIŠTVENO OKOVJE, ORODJE za OBRT in POLJEDELSTVO, ŠTEDILNIKE, PEČI, KUHINJSKO POSODO in ostale GOSPODINJSKE POTREBŠČINE, KOLESA in KOLESNE DELE, ves GRADBENI, INSTALACIJSKI in ELEKTRIČNI MATERIAL

Dovoljuje tudi POTROŠNIŠKI KREDIT!

Na debelo in drobno! — Ugodne cene — Kulturna postrežba!

TRGOVSKO GROSISTIČNO PODJETJE

„Galanterija“

LJUBLJANA TRUBARJEVA 1

(Sv. Petra) - Telefon 23-271 - Poštni predal šte. 34

*

Stalna zaloga in velika izbica: galanterijskega blaga, pecila, trikotaje, nogavic, kozmetike, usnjenih, urvacskih, ščetacskih in papirnatih izdelkov, šolskih potrebščin ter raznega uvoznega blaga itd.

